

Kaakonkulman hiljaisen viikon ja pääsiäisen kirje keväällä 2022

Hyvät ystävät,

kristillisessä vuodenkierrossa lähestymme hiljaista viikkoa. Silloin luonto ikään kuin pidättää hengitystään. Golgatalla eletään suurinta ajateltavissa olevaa maan ja ihmiskunnan draamaa. Se ei ole vain näytelmä, jota teatterissa ”näytellään” vaan se on mitä aidointa ja rehellisintä, yhä uudistavaa, uudistuvaa todellisuutta.

Miten monia taiteilijoita, kuvanveistäjiä, maalareita, säveltäjiä ja kirjailijoita tuo maailmoiden uudistustapahtuma onkaan innoittanut luomaan yhä uusia taideteoksia! Voimme kuitenkin panna merkille, että ensisijaisesti nuo taideteokset ilmaisevat kärsimystä, ihmisen kärsimystä.

Eräs merkittävimmistä taideteoksista on Leipzigin Tuomas-kirkon kanttorin, Johann Sebastian Bachin luoma Matteus-passio. Se kertoo Jeesuksen viimeisistä päivistä alkaen kiirastorstain ehtoollisen asettamisesta, jatkuen Golgatan kalliolle ristiinnaulitsemiseen ja hautaan laskemiseen. Jokaiseen yksittäiseen evankelistan ja kuoron kertomaan tapahtumaan liittyy myötäelävän ihmissielun kokemus, joka tulee ilmi resitatiiveissa ja aarioissa. Sielu kokee itsensä syylliseksi tähän kärsimykseen, anoo armahdusta, kärsii itsekkin yhdessä Jeesuksen kanssa ja tarjoutuu kantamaan Hänen ristiään.

Passio- ja paastoajan vihkitoimituksen aikakirjeessä *rukoilemme maailman etäisyyksien ja läheyden henkeä nostamaan minuuteni, joka makaa valittaen maassa*. Samaa tunnelmaa huokuvat monet Matteus-passion aariat.

Kärsimykseen ihmisen on helppoa samastua, olkoonkin, että Jumalan kärsimys Golgatalla ylittää kaiken inhimillisen käsityskyvyn. Matteus-passio päättyy kuoron suureen iltavirteen: ”Kyynelin laskeudumme haudallesi ja huudamme: lepää rauhassa suloista untasi!”

Mutta tämä ei vielä ole kristinuskoa. Vasta pääsiäisaamun ilmoitus: ”Hauta on tyhjä, ei Hän ole täällä! Hän menee teidän edellänne Galileaan!” Näiden sanojen myötä kristillinen ihmiskuva alkaa toteutua. Kristinuskko ei ole pilkuntarkkaa lakien ja käskyjen noudattamista, ei pelkkää synnintuskissa voivottelua, vaan se on iloa, liittymistä ylösnousseen Kristuksen elämään, hänen kuoleman voittaneeseen ruumiillisuuteensa. Puhtaimmillaan tämä toteutuu ehtoollisessa, joka on todellinen kommunioiden, yhdistyminen Häneen. Tällainen yhdistyminen voi tapahtua ateriyhteydessä, alttarin äärellä ja jokaisessa puhtaassa, pyyteettömässä ihmisten välisessä kohtaamisessa. Silloin arkinenkin kohtaaminen voi kasvaa sakramentiksi.

Keväisin, lumen alkaessa sulaa, katselemme oijen varsilla pajunkissoja, katselemme puiden silmuja, jotka pulskistuvat ja antavat aavistuksen tulevasta kasvusta. Me katselemme tätä, ja ilo ja tulevaisuuden toivo heräävät meissä.

Entä luonto? Katsooko se meitä? Onko luonnolle yhdentekevää, miten me ihmiset siihen suhtaudumme?

Keskiaikainen Wolframin Parsifal-runoelma kuvaa kohtauksen, jossa nuori, elämänsä ja Jumalaansa pettynyt nuori mies taivaltaa pitkäperjantaina aseistettuna ja haarniskoituna vailla päämäärää. Ohut lumi peittää polun. Ratsastaessaan nuorukainen kohtaa yksinkertaisesti katumuksentekijän vaatteisiin pukeutuneita pyhiinvaeltajia. Nämä tiedustavat nuorukaiselta, miksi tämä tällaisena päivänä kantaa asetta, päivänä, jona meidän Herramme kuoli ristillä aseettomana. Tästä pitkäperjantain kohtaamisesta nuorukainen – Parsifal – löytää uuden elämän; saa uuden, kristillisen ajantajun ja löytää uuden tien elämänsä seuraavaan vaiheeseen. Hän kohtaa viisaan Trevisent-erakon, joka ohjaa hänet sisäiselle tielle, itsetuntemukseen, mutta myös syyllisyyden tunnustamiseen. Mutta tässäkin eläydymme oikeastaan vasta kärsimykseen.

Apostoli Tuomas-epäuskoinen, Didymus.

Kun musiikkidraamaatikko Richard Wagner (1813-1883) tarttui vanhoilla päivillään uudelleen tähän aiheeseen, jota oli mietiskellyt jo vuosikymmeniä, hän johti pitkäperjantain ajatuksen uuteen vaiheeseen. Nuorukainen, Parsifal, sai Gurnemanzilta syvällisiä ajatuksia vapahdetun ihmisen ja luonnon välisestä suhteesta. Kohtaus on Parsifalin kolmannessa näytöksessä, ja nimeltään *Pitkäperjantain ihme, Karfreitagszauber*. Siinä kuulemme Gurnemanzin ohjeita etsivälle ihmissielulle.

Pitkäperjantain ihme; Parsifal, III näytös

*Synnintekijän katumuskyyneleet kostuttavat tänä päivänä niityn ja pellon;
yhdessä pyhän aamukasteen kera ne saavat kaiken näin versomaan.
Nyt iloitsee koko luomakunta Vapahtajan suloisilla jalanjäljillä
tahtoen vihkiä rukouksensa Hänelle.*

*Häntä itseään ristinpuulla se ei voi nähdä.
Silloin se nostaa katseensa ylös vapahdettuun ihmiseen,
joka tuntee itsensä vapaaksi synnin painosta ja murheesta,
Jumalan rakkauden uhrin vuoksi puhtaaksi ja eheäksi.*

*Nyt havaitsee viljapelto ja niityn kukkanen, että tänään ei ihmisjalka niitä rikki polje.
Kuten Jumala taivaallisella tyyneydellä ihmisen armahti ja hänen edestään kärsi,
samoin myös ihminen suojelee luontoa tänä päivänä hartaalla huolenpidolla, kevein askelin.
Silloin kohoaa kiitos koko luomakunnasta, kaikesta, mikä kukoistaa ja pian kuolee pois,
sillä synnistä vapahdetulle luonnolle koittaa tänään viattomuuden päivä.*

----

*Myös sinun kyyneleesi muuttuvat siunauksen kasteeksi:
sinä itket – katso, niitty iloitsee!*

Siunattua hiljaisen viikon ja Ylösnousemuksen aikaa!
Älkäämme unohtako kärsiviä Ukrainan ja Venäjän välisessä sodassa!

Iitissä lauantaina 2.04.2022
Pekka Asikainen